

Nämndplan

2026

Regionala utvecklingsnämnden

1 Innehållsförteckning

1	Innehållsförteckning	2
2	Inledning	3
2.1	Regionala utvecklingsnämndens uppdrag	3
2.2	Region Västerbottens vision	5
2.3	Region Västerbottens politiska styrning och mål	5
2.4	Förutsättningar för planering	6
3	Regionmål och uppföljning	7
3.1	Arbetsprocess för att konkretisera fullmäktiges mål	7
3.2	Beskrivning av uppföljning.....	8
3.3	Regionfullmäktiges mål.....	8
4	Uppdrag	28
4.1	Uppdrag från fullmäktige till nämnd	28
5	Ekonomiska förutsättningar och budget 2026	28
5.1	Nämndens plan för hållbar ekonomi	28
5.2	Årsprognos 2025.....	28
5.3	Budgetförändringar 2025	29
5.4	Fördelade budgetramar 2026.....	29

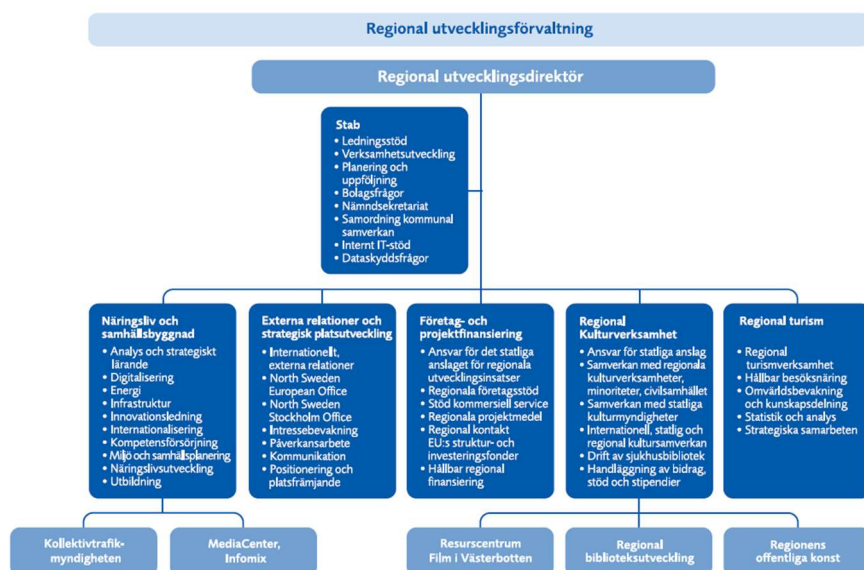
2 Inledning

2.1 Regionala utvecklingsnämndens uppdrag

Regionala utvecklingsnämnden ansvarar för att leda, driva, utveckla och samordna det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet i länet, ett av Region Västerbottens huvuduppdrag. En viktig del i regionala utvecklingsnämndens uppdrag är att samordna och i bred samverkan ta fram, genomföra, förvalta samt följa upp den regionala utvecklingsstrategin. Den regionala utvecklingsstrategin anger gemensamt identifierade prioriteringar för det regionala utvecklingsarbetet. Den nu gällande regionala utvecklingsstrategin, *Västerbotten - en attraktiv region där olikheter skapar utvecklingskraft*, har beslutats av regionfullmäktige och gäller för perioden 2020-2030. Under 2026 kommer en aktualiserad regional utvecklingsstrategi att beslutas. Regionala utvecklingsnämnden ansvarar även för andra strategier, bland annat den regionala innovationsstrategin, den regionala kulturplanen och den regionala digitala agendan samt har ansvaret för att upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur.

I regionala utvecklingsnämndens uppdrag finns ansvaret för regional kulturverksamhet samt regional kollektivtrafik. En viktig uppgift kopplad till det regionala utvecklingsansvaret är att besluta om användningen av vissa statliga medel för regional utveckling, bland annat investeringar i regionala utvecklingsprojekt och företag. I arbetet ingår att säkerställa att fördelningen av regionala tillväxtanslaget bidrar till en hållbar tillväxt. Många insatser i det regionala utvecklingsarbetet sker tillsammans med och via aktörer och företagsfrämjande organisationer. Förutom arbetsutskott finns även en kulturberedning inrättad. Nämnden ansvarar även för att det finns samverkansstrukturer kring regionala utvecklingsfrågor mellan nämnden och länets kommuner. Regionala utvecklingsnämnden samordnar därför även ett antal samverkansorgan som knyter samman Västerbottens läns kommuner och Region Västerbotten för regional utveckling inom ramen för den samverkansöverenskommelse som tecknats med kommunerna.

Förvaltningsorganisation

Verksamheten för Externa relationer och strategisk platsutveckling ansvarar för Region Västerbottens årliga mötesplatser, internationellt arbete, påverkansarbete och kommunikation kring den regionala utvecklingen.

Verksamheten Företag och projektfinansiering ansvarar för det statliga anslaget för regionala utvecklingsinsatser, det så kallade 1:1-anslaget. Verksamheten säkrar att detta kompensatoriska anslag främjar en hållbar regional utveckling och tillväxt och bidrar till insatser som stärker länets utveckling i enlighet med Agenda för hållbar regional finansiering som fastställts av regionala utvecklingsnämnden. Verksamheten hanterar utifrån detta beredningen av och beslut om regionala företagsstöd, stöd till kommersiell service och regionala projektmedel. Syftet med de regionala projektmedlen är att stärka lokal och regional hållbar konkurrenskraft i hela länet. Företagsstöden ska hjälpa länets företag att få en långsiktig lönsamhet och hållbar tillväxt, vilket därigenom leder till samhällsnyttiga följeffekter. Verksamheten är även regional kontakt för EU:s struktur- och investeringsfonder.

Verksamheten Näringsliv och samhällsbyggnad ansvarar för flertalet av de strategiska inriktningar som är grundade i den regionala utvecklingsstrategin, regeringens villkorsbeslut till regionen och andra styrande dokument. Inom verksamheten organiseras uppdragen inom strategiska insatsområden. Inom de strategiska insatsområdena Analys och strategiskt lärande, Digitalisering, Energi, Infrastruktur, Innovationsledning, Internationalisering, Kollektivtrafik, Kompetensförsörjning, Näringslivsutveckling, Samhällsplanering, miljö och klimat samt Utbildning finns en bredd av erfarenhet och kunskap med syfte att skapa nytta för samhälle och näringsliv, genom nätverk, strategiska program och utvecklingsinsatser både regionalt, nationellt och på EU-nivå. Inom verksamheten återfinns även Kollektivtrafikmyndigheten, Mediacenter och Centrum för tillgänglig information (Infomix).

Den regionala kulturverksamheten har ansvaret att samordna och utveckla det regionala kulturuppdraget. Genom planering, uppföljning, analys och bidragsgivning främjas ett mångsidigt och kvalitativt kulturutbud för alla invånare oavsett bostadsort. Den regionala kulturplanen utgör verksamhetens övergripande styrdokument varvid en stor del av uppdraget regleras av Förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Arbetet sker genom; ägande i bolag, verksamheter och projekt i egen regi, bidrag till organisationer och medfinansiering av projekt samt deltagande i nätverk och processer på lokal, nationell och internationell nivå. I verksamheten för regional kultur ingår funktionen för regional kulturutveckling och samordning, Biblioteksutveckling Västerbotten inklusive sjukhusbiblioteksverksamhet, Film i Västerbotten, samt funktionen för offentlig konst. Merparten av de kulturverksamheter och institutioner som omfattas av den regionala kulturplanen är organiserade utanför den regionala utvecklingsförvaltningen.

Verksamheten för regional turism har ett uppdrag att verka för en hållbar utveckling av besöksnäringen i Västerbottens län. Verksamheten har utvecklat en egen metod för detta, Responsible Tourism Program. Här får turismföretag, evenemangsarrangörer, destinationsorganisationer och kommuner stöd och hjälp att utveckla mer hållbara verksamheter baserat på en global standard för hållbar turism. Från och med 2025 innebär uppdraget även att marknadsföra Västerbotten som besöksmål vilket är avgörande för att kunna synliggöra Västerbotten som en plats att besöka, leva och utvecklas på. Detta bidrar också till bilden av Västerbotten som en attraktiv och konkurrenskraftig plats och även till bilden av Sverige som en hållbar destination att besöka. I uppdraget ingår att samverka med länets kommuner, lokala destinationsorganisationer och övriga aktörer inom och med koppling till besöksnäringen.

Stab för regional utveckling utgör ett specialiserat kvalificerat stöd till regionala utvecklingsnämnden och regionala utvecklingsförvaltningen utifrån de uppdrag som anges i nämndens reglemente, det ansvar som utgår från det regionala utvecklingsuppdraget samt de uppdrag som följer av Region Västerbottens överenskommelse om samverkan med länets kommuner om regional utveckling.

2.2 Region Västerbottens vision

Region Västerbottens vision är ett län där framtiden byggs tillsammans med invånare, kommuner, organisationer och näringsliv. Ett Västerbotten där möjligheter kan realiseras och alla får plats. En region där hälsa, vård och utveckling hänger ihop och stärker varandra.

Vi drivs av att hela länet ska vara en trygg och stark region som människor vill leva i, flytta till, besöka och samarbeta med. Region Västerbotten tar ansvar för att det finns en uthållig och jämlik välfärd och att arbetet med innovation ger resultat. Genom att samla krafter och dela kunskap utvecklar vi Västerbotten och bygger en hållbar framtid tillsammans. En framtid med goda livsvillkor för alla.

Vi gör skillnad för dem vi finns till för och får fler att välja Västerbotten.

2.3 Region Västerbottens politiska styrning och mål

Den politiska styrningen mot visionen och de två huvuduppgifterna sker genom sju regionmål som fullmäktige fastställt. Inom varje mål har fullmäktige prioriterat förflyttningar för perioden 2024–2027. Målen riktar sig till nämnderna som i sin tur antar årliga nämndplaner med delmål som anger nämndens mest prioriterade områden.

2.4 Förutsättningar för planering

Region Västerbotten behöver ta nästa steg i omställningen till ett hållbart, robust och resilient samhälle. Det kommande planeringsåret rymmer en hel del osäkerhet vad gäller framtida förutsättningar för regional utveckling i Västerbotten. Samtidigt behöver Region Västerbotten som regionalt utvecklingsansvarig aktör stärka sin beredskap för att möta länets behov tillsammans med andra aktörer både inom och utom länet. Det innebär att ompröva, prioritera, och stärka kapacitet för en utvecklad samverkan i Västerbotten

Regionala utvecklingsnämnden och dess förvaltning ska bidra till att Västerbotten som län och region har så goda förutsättningar som möjligt för en hållbar utveckling över tid. Det bidrar bland annat till att öka länets attraktionskraft för invånare, näringsliv, akademi och andra aktörer. Region Västerbotten behöver ta nästa steg i att bidra till omställning mot ett hållbart samhälle, växla upp och på olika sätt rusta för en föränderlig omvärld.

Utöver de mål som regionfullmäktige fastställt och riktar till nämnden under planperioden, utgår nämndens prioriteringar även från den regionala utvecklingsstrategin för Västerbotten 2020-2030 och andra sakområdesstrategier för länets utveckling. Under 2025 inleds en översyn av regionala utvecklingsstrategin för Västerbottens län. En reviderad regional utvecklingsstrategi kommer enligt plan att fastställas under våren 2026. De inspel och synpunkter som inhämtas under denna process kommer även att beaktas i nämndens fortsatta planering.

De nationella uppdrag som riktats till Region Västerbotten som regionalt utvecklingsansvarig aktör, de åtaganden som Region Västerbotten förbundit sig till i tecknade överenskommelser med länets kommuner om samverkan för regional utveckling, samt vad som i övrigt anges i fastställt reglemente för regionala utvecklingsnämnden är också styrande för det regionala utvecklingsuppdrag som Region Västerbotten har.

Under den kommande planeringsperioden kommer regionala utvecklingsnämndens verksamheter att på olika sätt rusta för omställning. En förändrad geopolitisk situation, osäkerhet kring EU:s fortsatta riktning, stora ekonomiska utmaningar för både Region Västerbotten och samverkanspartner är exempel på skeenden som skärper behov av att kunna möta snabba förändringar. Utformningen av den kommande programmeringsperioden är av stor vikt för regionala utvecklingsförvaltningens fortsatta verksamhet. Mycket talar för en minskad EU-finansiering av projekt, vilket skulle innebära en hårdare konkurrens om framtida projektmedel och möjligheten att realisera

insatser för länets regionala utveckling för länets aktörer. Kännedom om det regionala utvecklingsuppdraget och hur regionala utvecklingsinsatser bidrar till att stärka länet behöver därför spridas – både internt inom Region Västerbotten och externt till invånare, samverkanspartner, kommuner, myndigheter, akademi, näringsliv, civilsamhälle och andra aktörer. Det finns även all anledning att uppmärksamt följa och agera proaktivt kring ett antal utredningar som kan komma att få stor påverkan på regionala utvecklingsnämndens ansvarsområden. Ett första delbetänkande har lämnats i juni 2025 av SVESAM-utredningen "Utredningen för Sveriges sammanhållna utveckling". Slutredovisning ska lämnas i juni 2026.

I reglementet har nämnden ett tydligt ansvar för att det finns samverkansstrukturer kring regionala utvecklingsfrågor mellan den regionala utvecklingsnämnden och länets kommuner. En överenskommelse om samverkan med länets kommuner har reviderats och förstärkts denna mandatperiod. Nämnden svarar även för övergripande samarbete och samråd mellan kommuner, organisationer, föreningar, myndigheter och andra aktörer som arbetar med regional utveckling.

3 Regionmål och uppföljning

3.1 Arbetsprocess för att konkretisera fullmäktiges mål

Regionala utvecklingsnämnden har dels att förhålla sig till regionplanen som det högsta styrande dokumentet för Region Västerbotten som organisation, dels till den regionala utvecklingsstrategin (RUS) som är hela länets strategi och gäller för territoriet Västerbotten. Båda dessa dokument är fastställda av regionfullmäktige, och är bärande för hur regionala utvecklingsnämnden tar sig an det regionala utvecklingsuppdraget. Den regionala utvecklingsstrategin följs upp i särskild ordning, och återrapporteras årligen till regeringen. För att underlätta uppföljning, utvärdering och lärande av nämndens arbete i en större helhet, har ett ramverk för strategiskt lärande utarbetats och en agenda för strategiskt lärande fastställts. Utöver dessa dokument finns en rad olika strategier, agendor och fastställda planer som på en mer detaljerad nivå föreskriver hur regionala utvecklingsnämndens ansvarsområden ska tillvaratas.

De mål som fastställts i regionplanen är ofta långsiktiga och kopplar an till längre tidsperspektiv. Nämnden konkretiserar arbetet med fullmäktiges mål genom att bryta ned målen i ettåriga nämndplaner enligt en så kallad program- eller effektlogik. Nämndplanen tar samtidigt ta sikte på vilka effekter och resultat som nämnden vill uppnå på lite längre sikt utifrån nämndens uppdrag, vilket innebär att målen kan komma att kvarstå över tid. Nämndplanen utgör det styrande dokument som verksamheterna inom nämndens förvaltning planerar verksamhet och aktiviteter utifrån. Till stöd för verksamheternas planering har regionala utvecklingsnämnden den 18 juni 2025 fattat beslut om ett inriktningsbeslut för den fortsatta beredningen av nämndplan.

Under 2025 har regionala utvecklingsnämnden beskrivit hur nämnden avser bidra till de övergripande målområden som regionfullmäktige fastställt för planperioden med utgångspunkt i de planeringsförutsättningar som tagits fram för 2026. De prioriterade områden som lyfts i denna återkopplingsrapport ligger till grund för förvaltningens framtagande av förslag till nämndens nämndplan för året 2026. Inför

återkopplingsrapporten har respektive verksamhet bidragit med inspel. Översyn av nämndens delmål och indikatorer har genomförts med utgångspunkt i nämndens inriktningsbeslut, nämndens återkopplingsrapport, samt verksamheternas bedömningar och prioriteringar. Slutligt förslag har stämts av i förvaltningens ledningsgrupp innan överlämnande till politisk beredning.

Kulturbedningen har berett förslag till skrivningar, delmål och indikatorer i nämndplanen som är knutna till regional kulturverksamhet. Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott har berett övriga delar av nämndplan inför beslut.

3.2 Beskrivning av uppföljning

För att följa utvecklingen mot måluppfyllelse följs ett antal fastställda indikatorer upp under året. Tidpunkt för uppföljning varierar. De indikatorer som används för att följa utvecklingen är dels uppföljning från egna system och mätningar, men för ett antal delmål följs även nationella indikatorer.

För bedömning av nämndens bidrag till fullmäktigemålen och nämndens delmål vid respektive uppföljningstillfälle, görs en helhetsbedömning av bidrag till måluppfyllelse under perioden. Den sammanvägda bedömningen tar hänsyn till genomförda aktiviteter och insatser under perioden, samt utfall av indikatorer i förhållande till de målnivåer som anges i nämndplanen. Inför bedömning av måluppfyllelse samt i de prognoser som lämnas under året, väger utfallet av indikatorer tyngst.

Förslag till målbedömning bereds via regionala utvecklingsförvaltningens ledningsgrupp, och överlämnas till nämnden för beslut.

3.3 Regionfullmäktiges mål

Mål 1. Trygga uppväxtvillkor

RUN bidrar till att barn och unga har möjlighet till eget skapande och god tillgång till kultur

Barn och unga bör tidigt ges förutsättningar att vara delaktiga i att utforma sin framtid och är i detta hänseende att betrakta som en viktig resurs för det regionala utvecklingsuppdraget i dess helhet. Insatser som utvecklar och stärker samverkan med det civila samhället är fortsatt viktiga.

De regionala kulturverksamheterna ska prioritera barn och unga i sitt arbete. Det innebär att barn och unga ska ges möjlighet att ta del av professionell kulturverksamhet samt möta konst och kulturformer i sin vardag. Den offentligt finansierade kulturen ska möta barn och unga på deras arenor och för att utjämna skillnader till kulturdeltagande behövs särskilda insatser genomföras i kommuner och områden där förutsättningar att skapa och ta del av kultur är begränsad. En viktig arena för kultur är folk- och sjukhusbiblioteken, där barn och unga har möjlighet att kostnadsfritt ta del av litteratur, konst och kultur.

Under 2025 och 2026 påverkas den regionala kulturverksamheten av kostnadsbesparande beslut till följd av fullmäktigeuppdrag, något som sänker kapaciteten att arbeta med samordningsfrågor och då med särskilt fokus på målgruppen barn och unga.

Genom Film i Västerbottens arbete med filmpedagogik ges barn och möjlighet att se film, skapa film och lära sig hur filmer är skapade. Arbetet sker i samarbete med kommuner, skola och föreningsliv. Skapande skola och Kulturskolor är viktiga plattformar för att nå ut till barn och unga i hela länet

Delmål	Indikatorer	Utfall 2024	Mål 2026	Periodicitet
Delmål 1.1 RUN bidrar till att barn och unga har möjlighet till eget skapande och god tillgång till kultur	Antal insatser för att ge barn och unga möjlighet till eget skapande av film	123	90	Tertial: aug, dec
	Antal insatser som riktar sig till barn och unga	30	10	Tertial: aug, dec
	Antal insatser som stärker barnrättsperspektivet		10	Tertial: aug, dec
	Andel barn och unga som deltar i regionalt finansierade kulturverksamheter		40 %	Tertial: aug, dec

Mål 2. Goda levnadsvillkor

RUN verkar för att länets invånare har tillgång till ett regionalt kulturutbud av hög kvalitet och erbjuder likvärdiga förutsättningar att påverka, delta och medverka i samhällslivet

Den regionala kulturverksamheten bidrar till hållbara och attraktiva livsmiljöer, skapar förutsättningar för bildning, livslångt lärande och kreativitet, samt är en bransch som bidrar till sysselsättning och ekonomisk utveckling. Region Västerbotten ska driva kulturutvecklingen i länet enligt den riktning som den regionala kulturplanen anger. För att göra det behöver verksamheten vara ledande eller samordnade inom vissa områden, och särskilt följa upp, synliggöra och verka för externa resurser inom andra.

Regionala kulturverksamheter är hårt drabbade av minskade statliga anslag och pressade kommunala och regionala budgetar, vilket tvingar verksamheterna att göra omprioriteringar och därmed riskera både bredden och kvaliteten i kulturutbudet. Minskningen av offentliga medel utan justering för ökade kostnader gör det svårt för kulturinstitutioner att upprätthålla samma nivå av produktion och tillgänglighet, särskilt på mindre orter som är särskilt sårbara. För att säkerställa kulturens långsiktiga tillgänglighet och kvalitet krävs strategiska insatser och finansiering som stärker kulturens roll i samhällslivet och garanterar att regioner och mindre orter inte halkar efter storstäderna. Regionala utvecklingsnämnden följer årligen upp de regionalt finansierade verksamheternas närvaro i länets kommuner för att kunna följa utvecklingen av den regionala kulturella infrastrukturens kapacitet.

Genom Film i Västerbottens stöd till filmproduktion ges filmskapare från Västerbotten möjlighet att producera film. Detta ökar intresset för Västerbotten som filmregion och skapar arbetstillfällen inom filmsektorn. Västerbottens produktionstakt är stabil från år till år. Film i Västerbotten för dialog med kommuner om att tillsammans initiera en filmfond i Västerbotten för finansiering av långfilm och tv-drama. Västerbotten saknar till skillnad från exempelvis Norrbotten och Västernorrland en regional filmfond. Det

medför att filmskapare från Västerbotten tvingas att förlägga produktioner utanför Västerbotten samt att filmers vars handling utspelar sig i Västerbotten spelas in i andra delar av Sverige. Filmbolag från Västerbotten har svårt att konkurrera med bolag från län med filmfond, samtidigt som filmskapare och filmarbetare tvingas att flytta till län med fler arbetstillfällen.

De svenska, liksom de norska och finska, sanningskommissionerna pekar på en historisk skuld till urfolket samerna och finsktalande minoriteter. De grupperna har en svag kulturell infrastruktur i Sverige idag visavi majoritetssamhället. I enlighet med den regionala kulturplanen ska Region Västerbotten bidra till att tillgängliggöra, synliggöra och stödja urfolket samernas och övriga nationella minoriteters kulturer inom befintliga och nya strukturer. Genom positionering och strategisk finansiering kan nätverk, noder och aktörer ges möjlighet att stärkas och verka på egna villkor.

Region Västerbotten (tidigare Landstinget) har i snart 100 år tillhandahållit konst i sina lokaler och verksamheter. Att tillgängliggöra konst stärker den gestaltade livsmiljön i våra offentliga rum. Konsten skapar inte bara estetiskt tilltalande miljöer utan ger även patienter, personal och besökare tillgång till kulturella upplevelser som kan minska stress och främja hälsa. Region Västerbottens konstinnehav och konstverkens placering administreras via ett konstregister, ett viktigt verktyg för att effektivt förvalta och bevara konstsamlingar.

Region Västerbotten och Folkbildning Västerbotten har tillsammans tagit fram en överenskommelse som gäller för åren 2024-2026, med utgångspunkt i folkbildningens viktiga roll för regionens utveckling. Det övergripande syftet som beskrivs i överenskommelsen är att genom en ökad samverkan bidra till att Västerbotten har en attraktiv och hållbar livsmiljö. Västerbotten har en stark folkbildningstradition, folkbildningen organiserar och finansierar en stor del av amatörkulturen i länet, med sin lokala förankring och geografiska spridning når den en stor del av befolkningen. I enlighet med den regionala kulturplanen finns ett behov av att fortsatt stärka folkbildningens roll i det regionala utvecklingsarbetet och dess betydelse för kompetensförsörjningen i länet. Folkbildningens integrationsfrämjande arbete, kompetensförsörjningen och förmåga att snabbt ställa om på områden där det råder brist på arbetskraft är betydelsefull för länet. Reglerna för statsbidrag till folkhögskolor och studieförbund är under stark förändring genom förslag på stärkt statlig kontroll kombinerad med en minskande statlig finansiering. Folkbildningsrådet fördelar statsbidrag till folkhögskolor och studieförbund. Utöver detta utgår bidrag från Region Västerbotten till mobilitetsersättning i enlighet med SKRs nationella överenskommelse.

Civilsamhällets betydelse och riskerna att det marginaliseras tillhör också vad som betonats på senare tid. Inte minst utifrån senare tiders rapporter som visar på en negativ trend med en oroligare samtid och minskad tillit till demokratiska processer och upplevd möjlighet att utöva inflytande över politiska beslut. Region Västerbotten har för att stärka samverkan med civilsamhället ingått två avsiktsförklaringar med paraplyorganisationer civilsamhällets aktörer. Dessa avsiktsförklaringar följs upp och utvärderas årligen.

RUN stärker sin förmåga till civil beredskap med utgångspunkt i det regionala utvecklingsansvaret

En attraktiv och hållbar livsmiljö är en viktig förutsättning för att livsvillkoren på en plats ska uppfattas som goda. Goda levnadsvillkor i sin tur, främjar ett hållbart och robust samhälle som kan stå emot påfrestningar av olika slag. Regionala utvecklingsnämnden och dess förvaltning bidrar på olika sätt till att rusta länet och främja ett robust och

motståndskraftigt samhälle. Sannolikt kommer samtliga verksamhetsområden inom nämndens ansvar att omfattas av insatser för att stärka nämndens förmåga till civil beredskap, om än i varierande omfattning.

Inom civil beredskap har kulturen, och särskilt biblioteken, en central roll för att stärka samhällets motståndskraft. Bibliotek erbjuder en trygg mötesplats där tillförlitlig information kan spridas under kriser och förebygga desinformation. Genom att bibehålla och förstärka bibliotekens resurser och infrastruktur kan samhället öka sin beredskap för framtida utmaningar, och medborgarna kan erbjudas en säker plats för information, internet och stöd vid nödsituationer. Ett antal bibliotek runt om i landet är idag definierade som samhällsviktiga verksamheter i kris och krig, till exempel som informationspunkter, och regionbiblioteket arbetar för att även biblioteken i Västerbotten ska erhålla den statusen. Arbetet kring bibliotekens beredskap förs på lokal, regional och nationell nivå i en mängd olika former, och det finns nu en tydlig struktur och ansvarsfördelning.

En annan viktig och växande fråga som behöver hanteras på regional nivå men som även har ett nationellt perspektiv rör beredskap, som blivit allt mer aktuellt med tanke på de senaste årens erfarenheter av pandemi, krig i Europa, geopolitiska spänningar och klimatförändringar. Länets näringsliv förväntas samverka med kommunerna ur ett beredskapsperspektiv, och det finns ett ökat fokus på livsmedelsbranschens konkurrenskraft med koppling till beredskapsfrågorna vilket alltjämt sätter de regionala livsmedelsförsörjningsfrågorna i fokus.

En viktig del av de insatser som kommer att behöva göras kopplat till regional kollektivtrafik är knutet till arbetet med krisberedskap och civilt försvar. Som ett led i det fortsatta arbetet kommer regionala kollektivtrafikmyndigheten tillsammans med länets kommuner att fastställa prioriteringar för kollektivtrafiken i händelse av kris.

Delmål	Indikatorer	Utfall 2024	Mål 2026	Periodicitet
Delmål 2.1 RUN verkar för att länets invånare har tillgång till ett regionalt kulturutbud av hög kvalitet och erbjuder likvärdiga förutsättningar att påverka, delta och medverka i samhällslivet	Närvaro av regionalt finansierade verksamheter i regionens kommuner* (*Uppgift avser antal aktiviteter som registreras i Kulturdatabasen och som omfattar rapportering av verksamheter som får finansiering via kultursamverkansmodelle n. Utöver detta, utgår även stöd från Region Västerbotten till andra kulturverksamheter som ej är redovisade i denna uppgift.)	2 133	2300	År
	Antal filmproduktioner som medfinansierats av Film i Västerbotten		20	Tertial: aug, dec
	Mätvärden för konstinnehavet i konstregistret tas fram	Svar saknas	Ja	Tertial: aug, dec

Delmål	Indikatorer	Utfall 2024	Mål 2026	Periodicitet
Delmål 2.2 RUN stärker sin förmåga till civil beredskap med utgångspunkt i det regionala utvecklingsansvaret	Antal insatser för att främja Västerbottens livsmedelsproduktion		5	Tertial: aug, dec?
	Antal insatser som stärker folkbibliotekens kunskap om beredskap i kris och krig		6	Tertial: aug, dec
	Regionala kollektivtrafikmyndigheten har efter samverkan med länets kommuner fastställt prioriteringar för kollektivtrafiken i händelse av kris		Ja	År

Mål 3. Ett attraktivt och hållbart Västerbotten

RUN har en nära och tillitsfull samverkan med länets kommuner

Den unika samverkansstruktur för regional utveckling som Region Västerbotten och länets kommuner tillsammans byggt upp, ska fortsätta stärkas och utvecklas under den kommande planeringsperioden. Den utvärdering av samverkan med länets kommuner som genomfördes 2024 och uppdateras under hösten 2025 kommer att ligga till grund för framtagande av förslag till ny överenskommelse utifrån identifierade behov och förutsättningar. Under 2026 kommer förslag till ny överenskommelse tas fram. Målsättningen är att länets kommuner samt Region Västerbotten innan årsslutet 2026 beslutat om en gemensam överenskommelse inför nästa mandatperiod.

Samverkan med länets kommuner behöver beakta de variationer i behov och förutsättningar som finns hos respektive kommun. Samverkan är grunden inom det regionala utvecklingsarbetet och något som ständigt behöver utvecklas mellan Region Västerbotten och länets kommuner. Kommunerna har i den samverkansstruktur som Region Västerbotten samordnar och stödjer, lyft frågan om Västerbottens minskande födelsetal, behovet av att långsiktigt stärka den demografiska utvecklingen samt behovet av ökad kunskap om regionalt utvecklingsarbete och dess effekter för länets långsiktiga utveckling. På initiativ av primärkommunala delegationen har regionala utvecklingsnämnden beslutat om genomförande av en utredning som också kan bidra med kunskap inför fortsatt utveckling av en nära och tillitsfull samverkan.

Samverkan med kommunerna är även central för att stärka näringslivets konkurrenskraft och stärka länets attraktivitet. Genom ett systematiskt och utvecklat samarbete mellan Region Västerbotten, kommunernas näringslivskontor och övriga aktörer stärks förutsättningarna för en långsiktig regional utveckling. De insatser som görs behöver vara behovs- och utmaningsdrivet. De forum och nätverk som stöttar samverkan inom näringslivsfrågor ska även fortsättningsvis utvecklas i syfte att stärka en tillitsfull samverkan med länets kommuner.

Med nära koppling till kommunerna finns även några återkommande forum inom samhällsplaneringsområdet. Det första är det strategiska rådet för samhällsbyggnad, med representanter från Region Västerbotten samt från länets kommuner (kommunchefer från Umeåregionen, Region 10 samt Skellefte-regionen). Rådet sammanträder minst fyra gånger per år, syftet är att möjliggöra långsiktig strategisk

planering och tidig förankring mellan Region Västerbotten och länets kommuner inom samhällsplanering och närliggande områden. Det andra forumet består av ett nätverk för kommunala samhällsplanerare, Västerbottens planeringsnätverk, som Region Västerbotten driver tillsammans med Länsstyrelsen Västerbotten. Syftet med nätverket är att stärka kompetensen, erbjuda möjligheter till erfarenhetsutbyten och möjligheter till synkronisering av planeringsprocesser för att tillsammans bli starkare i samhällsplaneringsarbetet, inkluderande attraktiva livsmiljöer, hållbar utveckling, bostadsbyggande och industrietableringar. Västerbottens Samhällsplaneringsdagar arrangeras återkommande som kompetenshöjande tillfälle. Planeringen sker inom en arbetsgrupp, med nära koppling till och med påverkan från Västerbottens planeringsnätverk.

RUN investerar i hållbar regional utveckling

Regionala utvecklingsnämnden ska med det statliga anslaget 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder (även kallat 1:1-anslaget) stärka lokal och regional hållbar konkurrenskraft i hela länet. Företagsstöden ska hjälpa länets företag att få en långsiktig lönsamhet och hållbar tillväxt, vilket därigenom leder till samhällsnyttiga följd effekter. Riktade stöd finns med fokus på hållbarhet, vid större stöd behöver företagen göra en genomgång av sitt hållbarhetsarbete via Almi. Projektmedel beviljas till projekt som bidrar till hållbar regional utveckling. För att räknas som ett regionalt utvecklingsprojekt i Västerbotten behöver projekten även bidra till ett eller flera av de prioriterade områdena i regionala utvecklingsstrategin (RUS), samt övriga krav och villkor som finns i Region Västerbottens Agenda för hållbar finansiering.

Omvärldsläget med krig, handelskrig och konjunkturläget kan påverka företagens investeringsvilja men också öka behovet av företagsstöd framåt. Utifrån detta är det viktigt att det finns aktuella och behovsorienterade företagsstödserbjudanden för att snabbt kunna stötta upp företag där så krävs. Även fortsättningsvis krävs ett fokus på att stötta företag i Västerbottens inland och riktat stöd till kvinnors företagande. Genom fortsatta ramprojekt inom företagsstöd med medel från ERUF ges möjlighet att göra riktade insatser för länets utveckling.

Avseende kommersiell service fortsätter projektet Stärk kapacitet för kommersiell service i Västerbotten 2026 och 2027 vilket innebär att arbetet kan fortsätta utifrån Regionalt Serviceprogram för Västerbotten och de aktiviteter som tagits fram utifrån detta. En landsbygdsgrupp har bildats inom regionala utvecklingsförvaltningen med representanter från olika verksamheter.

I samband med aktualiseringen av regionala utvecklingsstrategin kommer även Agenda för hållbar finansiering som styr stödgivningen inom verksamheten att revideras. I Agenda för hållbar regional finansiering samlas relevant information om regional finansiering, både företagsstöd och projektmedel. Agendan anger med vilka verktyg en ansökan bedöms och prioriteras. Genom användning av agendan skapas lika förutsättningar och transparens för den regionala finansieringen kring vad som kan finansieras, vilka krav som ställs och hur finansiering följs upp.

Med anledning av ändringar i förordningen (2022:1379) om förvaltning av program för vissa EU-fonder så kommer strukturfondspartnerskapet, som beslutade om bindande prioriteringar för förvaltande myndighet för ERUF och ESF, att upphöra under hösten 2025. Istället kommer strategiska partnerskap inrättas. Det nya arbetssättet med det strategiska partnerskap innebär en förändrad roll för regionalt utvecklingsansvariga då yttranden ska lämnas direkt till förvaltande myndigheter inför beslut, där myndigheterna ensidigt därefter kan fatta beslut. Det strategiska partnerskapet har

ingen beslutande och prioriterande roll utan ska bidra med input till utlysningar och genomföra uppföljning. Att gå från strukturfondspartnerskap till strategiska partnerskap bedöms leda till behov av ett mer strategiskt arbete. Under kommande planeringsperiod ska det interna samarbetet inom regionala utvecklingsförvaltningen fortsätta förbättras. Syftet är att bli än mer strategiska i nyttjandet av projektmedel, såväl regionala som EU-fonderna med målsättningen att bättre fånga upp länets behov och identifiera vita fläckar, geografier och områden där projektmedlen hittills inte eller enbart delvis nått.

RUN arbetar med smart specialisering och stärkt länets näringslivsfrämjande strukturer samt den pågående transformationen

Den svenska ekonomin bedöms befinna sig i en lågkonjunktur vidare in i 2026, vilket påverkar näringslivet olika mycket beroende på bransch. En del företag avvaktar med investeringar eller att prioritera export, andra behöver i högre grad stöd. Det är också kännbart att högre priser på energi, råvaror, teknisk utrustning och transporter påverkar både företag och kommersiell service. Västerbotten karaktäriseras av landsbygder, som kan vara extra känsliga för detta. Det är också viktigt att minnas att det inte handlar om en homogen landsbygd, utan inkluderar en mångfald och särdrag som behöver kartläggas, förstås och adresseras på rätt sätt, till exempel för att underlätta näringslivets samarbete med internationella aktörer. Det finns även en utmaning i att en stor del av regionens befolkning, resurser och aktörer är koncentrerade till kusten. Visserligen finns redan ett pågående arbete för att möta obalansen och öka förståelsen för landsbygdernas unika förutsättningar, men det finns också fler möjligheter som skulle kunna tillvaratas för att skapa en mer sammanhållen och dynamisk region där alla delar bidrar till en hållbar framtid.

För att stärka näringslivets konkurrenskraft och länets attraktivitet kommer fortsatta insatser ske för att underlätta för företagsetableringar och att attrahera investeringar i länet samt att stödja företag att nå ut på den internationella marknaden genom export. Den tidigare samverkan och erfarenhetsutbytet mellan sakområdet näringslivsutveckling för regional utvecklingsförvaltning vid Region Västerbotten samt länets näringskontor har under 2025 fått lite nya former, och denna stärkta samverkan kommer att vidareutvecklas ytterligare. Samverkan på ett systematiskt vis med länets övriga aktörer kommer också att fortsätta. Nytt är deltagandet i Team Sweden, en resurs som tillgängliggjorts genom Business Sweden och där sakområdet utgör en kontaktyta för att samverka och samarbeta bättre med landets övriga regioner och aktuella aktörer gentemot en internationell nivå.

Västerbotten har vidare en betydande skogsnäring och påverkas i stor utsträckning av förändringar i EU:s regelverk, som nästan alltid innehåller begränsningar av skogsbruket och krav på skogsägare och aktörer i skogens värdekedja. Detta är ett område som behöver ständig bevakning och påverkansarbete, vilket sker dels tillsammans med de övriga nordliga länen och dels inom Skogsprogram Västerbotten som Region Västerbotten ansvarar för tillsammans med Länsstyrelsen Västerbotten och Skogsstyrelsen. Det finns också en stor utmaning i hela skogens värdekedja i form av kompetensförsörjning.

RUN stärker förutsättningarna för en långsiktigt hållbar kollektivtrafik för hela Västerbottens län

Den regionala kollektivtrafiken är hela länets kollektivtrafik. Den ska binda samman länet och skapa goda förutsättningar för länets invånare att kunna arbeta, utbilda sig, ta del av vård och samhällsservice samt kunna resa på fritiden. Kollektivtrafiken har också

en avgörande betydelse för att minska länets utsläpp av växthusgaser. Fortsatta insatser fordras för att kollektivtrafiken ska vara attraktiv även i framtiden, kollektivtrafiken behöver öka samt vara tillgänglig för länets invånare. En fortsatt omställning till förnyelsebara drivmedel behövs.

För en hållbar regional kollektivtrafik som binder samman länet med omvärlden, krävs ekonomisk uthållighet. Olika typer av finansieringslösningar, som exempelvis en utveckling av anropsstyrd trafik (on demand) skulle kunna stimulera att medel som läggs på transporter som är stängda för allmän tillgång istället läggs på allmän kollektivtrafik.

Region Västerbottens arbete med utvecklingen av kollektivtrafiken sker med utgångspunkt i antaget regionalt trafikförsörjningsprogram för Västerbottens län 2025–2031. Programmets fem mål inom områdena ökad marknadsandel, minskad klimatpåverkan, utvecklad geografisk tillgång till kollektivtrafik, förbättrad tillgänglighet och en attraktiv kollektivtrafik skapar en tydlig väg framåt.

I programmet utpekade ett antal möjliga fokusområden inom vilka insatser skulle kunna skapa möjlighet till en utvecklad allmän kollektivtrafik och ökat kollektivt resande. Arbete inom fokusområdena behöver ske i samverkan mellan Region Västerbotten och länets kommuner.

- Utvecklad trafik i starka stråk och områden där det finns potential till ökat resande
- Utveckling av den anropsstyrda trafiken för att stärka mobiliteten i hela länet
- Utökad andel allmän kollektivtrafik som täcker behov som idag tillgodoses av trafik som kräver tillstånd för att kunna användas
- Stärkt samspel mellan exempelvis bebyggelseutveckling, infrastruktur och kollektivtrafik för att ge en tydlig inriktning för samhällsplaneringen
- Forskning och utveckling inom kollektivtrafikområdet

RUNs samlade arbete med transportinfrastruktur stödjer långsiktig regional utveckling och konkurrenskraft samt bidrar till hållbarhet och tillväxt

Det regionala infrastrukturarbetet ska präglas av aktiv samverkan och välfungerande styrning mellan Region Västerbotten, länets kommuner, Trafikverket och andra aktörer. Transportinfrastrukturen ska upplevas som tillgänglig, pålitlig och bidra till länets attraktionskraft och näringslivets konkurrenskraft. De stora industriinvesteringarna i norra Sverige fortgår alltså. En ny kartläggning som gjorts av Accelerationskontoret visar att det pågår eller planeras investeringar i svensk industri till ett värde av 803 miljarder kronor. Av dessa 803 miljarder kronor investeras 517 miljarder i de fyra nordligaste länen framför allt inom nyetableringar, tekniskiften och expansioner i fossilfri stålproduktion, vätgas, batterifabriker och gruvor vilket innebär stora behov av satsningar på infrastrukturen i Västerbotten och omgivande län. Expansionen som sker är beroende av infrastrukturlösningar, det vill säga infrastrukturlösningar som förmår omhänderta växande volymer av gods. Kapacitetsbristen försvårar för målsättningen om att flytta godstransporter bort från vägar till järnvägar och sjöfart, inte minst uppmärksammas detta av länets näringsliv.

Planering, prioritering och genomförande av infrastrukturåtgärder ska vara långsiktig, transparent och hålla tidsplan och budget.

Färdigställandet av Norrbottenbanan är en avgörande pusselbit för en hållbar utveckling av Västerbotten och för att tillgodose kapaciteten för såväl godstransporter som persontrafik. Som en del av den Botniska korridoren, är Norrbottenbanan i sin tur även

en del av EU:s stomnätsskorridor Skandinavien-Medelhavet. I den av Europaparlamentet nyligen uppdaterade europeiska transportplanen för att slutföra kritiska transportprojekt inom det transeuropeiska transportnätet (TEN-T). Det innebär att det högst prioriterade stomnätet ska vara klart till 2030, ett utvidgat stomnät ska vara klart till 2040, och det mer heltäckande nätet ska stå klart senast 2050. I den nya förordningen tas större hänsyn till militära behov när infrastruktur byggs eller uppgraderas. I samband med revideringen har ett stort antal viktiga noder inkluderats i norra Sverige.

Insatser behöver göras för att främja ett tillgängligt, klimatsmart och konkurrenskraftigt flyg i Västerbotten som stärker länets kopplingar till nationella och internationella marknader. Under våren har blickarna även vänts mot det krisande inrikesflyget där minskat resande, framför allt inrikes, riskerar att påverka framför allt norra Sverige oerhört negativt. Inrikesflygets betydelse för norra Sverige är fortsatt stor, främst på grund av de långa geografiska avstånden och den glesa befolkningen. Flyget möjliggör snabba och tillförlitliga resor för arbete, utbildning, myndighetsutövning och sjukvård, särskilt där andra transportalternativ är begränsade eller tidskrävande. För det regionala näringslivet, särskilt inom industri och gruvsektor, är goda flygförbindelser en förutsättning för kompetensförsörjning, affärsresor och etableringar. Utan fungerande inrikesflyg med en tillgänglighet till Stockholm som möjliggör över dagen resor riskerar länets utvecklingsmöjligheter att hämmas. Detta gör flyget till en mycket viktig pusselbit i den samhällsbärande infrastrukturen.

Kriget i Ukraina, växande stormaktsrivalitet och sårbara leveranskedjor har förändrat förutsättningarna i grunden. En förändrad geopolitisk situation medfört att det öst-västliga stråket ur ett gränsregionalt Nordiskt perspektiv blivit allt viktigare. Under våren har ett positionspapper undertecknats av aktörer längs stråket i Norge, Sverige och Finland med en avsikt att utveckla stråket Vasa- Mo i Rana. Ett av de tydligaste exemplen på detta är att Finland aktivt verkar för en fast förbindelse mellan Vasa och Umeå. Ett fortsatt aktivt påverkansarbete för en upprustning och elektrifiering av Tvärbanan Hällnäs-Storuman är en viktig pusselbit i att sörja för godstransporter samt för att i framtiden möjliggöra persontrafik på sträckan, samt vikten av att kunna nå de isfria Atlanthamnarna i Norge för att säkerställa godstransporterna.

Region Västerbotten behöver fortsätta bedriva ett aktivt påverkansarbete på EU-nivå genom bland annat EFNS (Europaforum Norra Sverige) samt deltar aktivt i de gränsöverskridande nätverken CPMR (Conference of Peripheral Maritime Regions of Europe), Kvarkenrådet och Scandria Alliance som samtliga samarbeten är av betydelse för utvecklingen av länets transportsystem.

RUN agerar för en långsiktigt hållbar samhällsplanering och ett robust energisystem

Omställningen till ett fossilfritt och mer resurssnålt samhälle kräver en starkt fysisk planering på flera nivåer, och på senare tid har förväntningarna på regionerna att delta i och bidra till den fysiska planeringen ökat. Begreppet regional strategisk planering (vilket i praktiken avser regional fysisk planering) har kommit att ställas i förgrunden från nationell nivå. Region Västerbotten har redan genomfört en pilotstudie inom området för att kartlägga behov och möjligheter. Samverkan sker även tillsammans med övriga regioner, särskilt de fyra nordliga, för att undersöka hur regionerna skulle kunna stötta varandra i det vidare arbetet. Regionala utvecklingsnämnden har uppdragit till förvaltningen att ta fram en agenda för regional fysisk planering för Västerbottens del. Detta arbete sammanfaller väl med de ökade kraven på teknisk utveckling gällande samhällsplanering, där översiktsplaner, detaljplaner, infrastrukturplanering med mera

behöver digitaliseras och data göras tillgänglig och delbart. Det medför också behov av kompetenshöjningar inom tex GIS.

Det finns också en ökad medvetenhet om att det fysiska rummet och de gestaltade livsmiljöerna påverkar samhället och människornas hälsa och välbefinnande. Mycket av forskningen har fokuserat på städer och tätbebyggda områden, och regeringen presenterade under 2025 även "Ny strategi för levande och trygga städer". Mindre uppmärksamhet har ägnats åt frågan i glest bebyggda miljöer där avstånden mellan människor och samhällstjänster är längre. Region Västerbotten samordnar samverkansgrupper med länets kommuner kring VA, avfallshantering och räddningstjänst. Då avtalsperioden löper mot sitt slut kommer framtida former behövas ses över. Nämnas kan i sammanhanget att vattenfrågor ser ut att få stort utrymme de närmaste åren på EU-nivå, vilket kommer att få stor betydelse för många verksamheter i Västerbotten (så som kommunal VA-försörjning, vattenkraft, industri samt skogs- och jordbruk).

Landsbygder har kommit att stå allt mer i fokus vad gäller samhällets robusthet och betydelse för den gröna omställningen, inte minst utifrån att stora värden återfinns i dessa områden så som jordbruk, skogsbruk, mineraler och energiutvinning. Landsbygderna står också i fokus utifrån den pågående utredningen på nationell nivå om möjligheten att slå samman landsbygdspolitiken och den regionala utvecklingspolitiken. Utgången av denna utredning kommer att få stor betydelse för såväl samhällsplanering som regional utveckling i stort.

RUN synliggör Västerbotten som en plats att besöka, leva och utvecklas på som attraherar både besökare och nya invånare

Fortsatta insatser som synliggör Västerbotten som en plats att besöka, leva och utvecklas på som attraherar både besökare och nya invånare är viktiga. Västerbottens framtid kan stärkas genom att utveckla bilden av norra Sverige i omvärlden och vad Västerbotten kan erbjuda i synnerhet för att attrahera besökare, nuvarande och nya invånare, etableringar samt investeringar. Regional turism har sedan ett par år tillbaka redan påbörjat en utveckling där fokus ligger på att bidra mer till regionens utveckling och till bilden av Västerbotten utifrån den gemensamma kraftsamlingen för besöksnäringens aktörer. Fokus ligger dels på att utveckla hållbar turism, dels på att kommunicera det till omvärlden. Detta kan stärka både stolthet hos Västerbottens aktörer och även bidra till att locka människor till Västerbotten.

På kort sikt ligger fokus på att sprida den metod för hållbar turism som Region Västerbotten utvecklat för att arbeta systematiskt och strategiskt. Allt fler regioner vill ta del av arbetet, möjligen kan Region Västerbotten och Regional Turism bidra till ett mer enat arbetssätt nationellt. Kommunikationsinsatser är viktiga – dels att berätta om det arbete som görs, men framför allt kommunicera Västerbottens styrkor som resmål. På längre sikt behöver verksamheten ta ännu mer hänsyn till ett troligt ökat intresse från omvärlden när det gäller besöksmål i Norden. Klimatförändringar och oroligheter i omvärlden är sådana faktorer som påverkar resmönster och redan nu väljer fler människor från södra Europa att besöka nordiska länder till exempel. Detta medför att Västerbotten behöver vara rustade för att hantera större mängder besökare, vilket kan medföra störningar och slitage på naturen, lokalbefolkningen, lokal kultur, tillgången till besöksmål, leder och annan mark bland annat. På lite längre sikt kommer sannolikt någon form av certifiering krävas för att vara trovärdiga och valbara för kommande besökare.

RUN utvecklar sin strategiska analys, planering, uppföljning och lärande av det regionala utvecklingsuppdraget

Regionala utvecklingsnämndens verksamheter kommer på olika sätt under 2026 att mötas av behov att rusta för omställning samt beakta dessa behov i nämndens och förvaltningens planering. En förändrad geopolitisk situation, osäkerhet kring EU:s fortsatta riktning och vad det medför för nationell samt regional nivå, stora ekonomiska utmaningar för både Region Västerbotten och samverkansparter är exempel på skeenden som skärper behov av att kunna möta snabba förändringar. Det kommande planeringsåret rymmer osäkerhet vad gäller framtida förutsättningar för regional utveckling i Västerbotten. Samtidigt behöver Region Västerbotten som regionalt utvecklingsansvarig aktör agera för att möta länets behov tillsammans med andra aktörer både inom och utom länet.

Strategisk analys, planering och uppföljning är en grundläggande del av det regionala utvecklingsuppdraget som det formuleras i lag och förordning. Den snabba samhällsomställningen, beredskap för förändringar och en snabb utveckling av digitala verktyg för analys och presentation av statistik ställer krav på att utveckla både framtagande och användning av ny kunskap för länets utveckling. Den önskvärda utveckling för länet som identifieras i den regionala utvecklingsstrategin ska grundas i en analys. Dessutom ska mål, inriktningar och prioriteringar följas upp och under varje mandatperiod ska den regionala utvecklingsstrategin aktualiseras. Under 2025 inleddes aktualisering av regionala utvecklingsstrategin, under 2026 kommer en aktualiserad regional utvecklingsstrategi att beslutas. Uppföljning av strategin sker genom att knyta ihop och skapa synergier mellan olika uppföljningar i förvaltningen, där särskilt kopplingen mellan verksamhetsuppföljning- och uppföljning av regionala utvecklingsstrategin betonas. I samband med en aktualiserad regional utvecklingsstrategi kommer även Agenda för strategiskt lärande att uppdateras under 2026.

Under 2026 kommer även förslag till ny överenskommelse om samverkan med länets kommuner om regional utveckling att tas fram och beslutas. De behov och förutsättningar som lyfts inför fortsatt samverkan kommer att beaktas i nämndens fortsatta planering.

RUN utvecklar strukturer som stärker förmåga, förutsättningar och kapacitet för att tillvarata digitaliseringens möjligheter hos offentlig sektor, näringsliv, akademi och civilsamhället

Digitalisering har länge varit en megatrend men har nu blivit en självklar och omfattande del av samhället, likt elektrifieringen. Trots detta varierar graden av digitalisering mellan branscher och organisationer. AI:s praktiska användning har ökat, men medför också risker som AI-genererad desinformation och cyberhot. Geopolitiska förändringar i kombination med nya regleringar avseende cybersäkerhet och datahantering kräver omfördelning av resurser och nya kompetenser, vilket särskilt utmanar mindre aktörer i Västerbotten. Kommunerna möter ökade krav på digital service dygnet runt samtidigt som de hanterar demografiska förändringar och rekryteringssvårigheter. Ledarskap och beställarförmåga är viktiga för att driva digital transformation inom såväl offentlig som privat sektor.

Det regionala arbetet med att främja digitalisering utgår från den regionala digitaliseringsstrategin för Västerbotten 2022-2030 (RDS). I strategin är digital transformation det övergripande målet som ska uppnås genom fem identifierade och

prioriterade fokusområden. Avsikten är att under 2026 aktualisera och revidera strategin utifrån den nya nationella digitaliseringsstrategin för Sverige och en snabbt föränderlig och osäker omvärld som ändrar förutsättningar och kravbilder.

Ett exempel på fokusskiftet som detta medför innefattas i den digitala infrastrukturen där bredbandsutbyggnad nu ersätts av begreppet konnektivitet. Efter 30 år av kontinuerlig utbyggnad av det fasta och mobila bredbandsnätet kommer fokus framöver vara att stärka och utvecklas såväl resiliens som robusthet i existerande infrastruktur för att garantera funktionalitet i såväl vardag som kris. Precis som annan infrastruktur behöver den digitala infrastrukturen underhållas och ibland även renoveras. Det kommer att medföra reinvesteringar och då det fasta bredbandsnätet i Västerbotten till största del offentligt ägd kommer kostnaderna till stor del att belasta kommunerna.

Kommunerna i Västerbotten har under 30 år samverkat inom digitaliseringsområdet på olika sätt, från utbyggnaden av bredband som började 1995 till att vi idag tillsammans står på tröskeln till en AI baserad samhällsutveckling. Ett skifte som många bedömer kommer att få större inverkan på samhället än vad Internet haft. Samverkan mellan kommunerna i Västerbotten har medfört att invånare i mindre kommuner har kunnat erhålla välfärd och service till en betydligt högre grad än vad som skulle ha varit möjligt för en enskild kommun. Kommunernas samverkan inom digitaliseringsområdet leds och administreras i dag av Region Västerbotten genom ett strategiskt råd. En samverkan som kommer att behöva utvecklas för att möta framtida behov och krav. En utveckling där resiliens, säkerhet, informations- och datahantering samt Artificiell intelligens (AI) kommer att vara i fokus och där samarbeten och delade tjänster över kommungränserna förmodligen kommer att vara en nödvändighet.

Ett fortsatt fokus på digital kompetens och delaktighet på såväl individ som organisatorisk nivå kommer att vara avgörande för att såväl offentlig sektor som näringslivet ska kunna tillgodogöra sig de möjligheter som digitalisering och AI medför.

RUN samordnar och bidrar till regionala kompetensförsörjningsinsatser som stimulerar ett livslångt lärande och stärker förutsättningar för snabb omställning hos individer, företag och organisationer

Regionala utvecklingsnämnden har ett tydligt uppdrag att utifrån det regionala kompetensförsörjningsansvaret stödja länets kommuner i arbetet för livslångt lärande. Som vägledning i detta arbete finns den beslutade Agenda för kompetensförsörjning i Västerbottens län.

Den nya reformen om regional planering och dimensionering för gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning innebär omfattande förändringar för skolhuvudmännen i länet. Reformen trädde i kraft den 1 januari 2025 för kommunal vuxenutbildning och den 1 juli 2025 för gymnasieskolan. Region Västerbotten ansvarar för att hantera de regionala planeringsunderlagen i enlighet med Skolverkets uppdrag från regeringen, och samordnar samt stödjer kommunerna i detta arbete.

För att stärka arbetet med planering och dimensionering av gymnasial utbildning har Region Västerbotten etablerat en ny samverkansstruktur – Kompetensråd Västerbotten. Rådet samlar strategiskt viktiga aktörer inom kompetensförsörjning, såsom branschföreträdare, utbildningsanordnare och offentliga aktörer, med syftet att gemensamt arbeta för en bättre matchning mellan utbildningsutbud och arbetsmarknadens behov. Genom Kompetensrådet skapas en arena för långsiktig samverkan, erfarenhetsutbyte och gemensam omvärldsbevakning. Rådet kompletteras

av fyra uppstartade branschråd som fokuserar på särskilt prioriterade sektorer, vilket ytterligare förstärker länets kapacitet att möta framtidens kompetensutmaningar.

Regionerna har ett skarpare uppdrag att stödja arbetet med inflyttning och att stärka länets attraktionskraft. Samverkan med myndigheter sker i allt större utsträckning, och AI:s påverkan på kompetensförsörjningsfrågor lyfts som en viktig demokratifråga. Genom etablerade nätverk inom utbildning och kompetensförsörjning samlar och stödjer Region Västerbotten länets kommuner, vilket upprätthåller en viktig länk i den gemensamma omvärldsbevakningen.

Det är avgörande att ta hänsyn till inomregionala skillnader och förutsättningar i det regionala utvecklingsarbetet. Västerbotten står inför komplexa utmaningar som inte enbart kan mötas genom nya invånare och medarbetare som ersätter dem som går i pension. Att sträva efter att bli fler i länet är dock en viktig pusselbit, både för att säkerställa en hållbar kompetensförsörjning och för att stärka skatteunderlaget.

Kompetensförsörjningen är fortsatt en utmaning, som accelereras av den demografiska utvecklingen. Här behöver utvecklingsarbetet kring digitalisering växlas upp. Alla branscher, både offentliga och privata, måste hitta nya och innovativa sätt att utföra sina uppdrag. Flexibla utbildningsformer och kontinuerlig kompetensutveckling är avgörande för att skapa kapacitet för snabb omställning och livslångt lärande i Västerbotten.

Inom ramen för det regionala kompetensförsörjningsuppdraget samlar och samordnar Region Västerbotten länets aktörer. Regionala utvecklingsnämnden har i uppdrag att fortsätta driva och utveckla samverkan i länet för en långsiktigt hållbar kompetensförsörjning. Detta sker genom insatser för ett utbildningsutbud som möter arbetsmarknadens behov, utvecklade former för distansundervisning samt projekt som syftar till att attrahera ny arbetskraft och bättre ta tillvara den tillgängliga kompetensen.

RUN utvecklar den strategiska platsutvecklingen för att öka regionens attraktivitet

För att säkerställa förutsättningar för en hållbar tillväxt i hela länet, är det av största vikt att Region Västerbotten genom regionala utvecklingsnämnden fortsätter bedriva nationellt och internationellt påverkansarbete. För att uppnå fullmäktiges mål behöver nämnden arbeta aktivt med påverkansfrågor. Viktiga delar i detta arbete bedrivs genom de mötesplatser som arrangeras varje år såsom, Västerbotten på Grand Hôtel, Mötesplats Lycksele, Västerbotten i Almedalen och Digitala Västerbotten. Här samlar Region Västerbotten berörda intressenter att delta eller närvara för att öka kunskapen och betydelsen av Västerbotten som tillväxtkraft för Sverige och EU.

Mötesplatserna är en del i detta men Region Västerbotten bedriver också ett aktivt påverkansarbete året om där kontoren i Bryssel och Stockholm utgör viktiga plattformar. Här krokar Region Västerbotten arm med hela norra Sverige för att både spetsa och bredda påverkansarbetet. Nätverken kring detta arbete blir allt fler och når tidigare och djupare in i beslutsprocesserna som har betydelse för Västerbottens tillväxt och attraktionskraft. För att kunna påverka innan beslut fattas behöver företrädare för Region Västerbotten vara närvarande där samtal förs och underlag tas fram. Såväl inom EU som nationellt. Den regionala utvecklingspolitiken präglas av flernivåstyre, vilket innebär att den europeiska sammanhållningspolitiken har en stark påverkan på de svenska regionerna och genom regionerna även för länets kommuner. Inte minst genom strukturfondernas finansiering av regional utveckling.

Delmål	Indikatorer	Utfall 2024	Mål 2026	Periodicitet
Delmål 3.1 RUN har en nära och tillitsfull samverkan med länets kommuner	Förnyad överenskommelse mellan Region Västerbotten och länets kommuner om samverkan för regional utveckling har beslutats och avtal om samverkan har undertecknats		Ja	Tertial: aug, dec
	Det finns en tillitsfull samverkan med kommunerna i forum och nätverk inom samhällsplanering		Ja	Tertial: aug, dec
	Det finns en tillitsfull samverkan med kommunerna i forum och nätverk inom näringsliv		Ja	Tertial: aug, dec
Delmål 3.2 RUN investerar i regionala utvecklingsinsatser	Antal av RUS prioriteringar som beviljats projektmedel (anslag 1:1)	6	6	Tertial: aug, dec
	Andel av företagsstöden som fördelas till investeringsområde 1*	67	60	Tertial: aug, dec
	Andel företag drivna av kvinnor som tar del av företagsstöd		28	Tertial: aug, dec
	Andel projekt som använder mångfald, jämställdhet samt miljö och klimat som verktyg (för planering, genomförande eller uppföljning) i projektet	93 %	100 %	Tertial: aug, dec
Delmål 3.3 RUN stödjer arbetet med smart specialisering och stärker länets näringslivsfrämjande strukturer samt den pågående transformationen.	Deltagande i möten med aktörer av vikt för länets investerings- och etableringsutveckling		4	Tertial: aug, dec
	Deltagande i möten med aktörer av vikt för länets exportutveckling		4	Tertial: apr, aug, dec
	Antal framtagna missions		5	Tertial: apr, aug, dec

Delmål	Indikatorer	Utfall 2024	Mål 2026	Periodicitet
	Antal aktörer som Region Västerbotten har aktiv samverkan med kring smart specialisering		10	Tertial: apr, aug, dec
Delmål 3.4 RUN stärker förutsättningarna för en långsiktigt hållbar kollektivtrafik för hela Västerbottens län	Insatser har genomförts som leder till att långsiktiga samverkansavtal kan tecknas med Trafikverket för tåg- och busstrafiken samt flygtransfertrafiken		Ja	Tertial: aug, dec
	Utfall av mål och indikatorer för 2025 i det regionala trafikförsörjningsprogram met har följts upp i en uppföljningsrapport och en analys av utfallet har gjorts med förslag till insatser för fortsatt utveckling mot måluppfyllnad		Ja	Tertial: aug, dec
	Ledsagningen utökas med minst en bytespunkt i Västerbotten		1	Tertial: aug, dec
Delmål 3.5 RUNs samlade arbete med transportinfrastruktur stödjer långsiktig regional utveckling och konkurrenskraft samt bidrar till hållbarhet och tillväxt	Upparbetade medel i regionala infrastrukturplanen i procent av totala ramen		100 %	Tertial: aug, dec
	Åtgärder i länsplanen följer beslutad tidplan		Ja	Tertial: aug, dec
	Uppföljning av kostnadsavvikelse i genomförda investeringsprojekt är genomförd		Ja	År
	Antal gemensamma strategiska planeringsträffar med Trafikverket och Region Västerbotten (hög nivå)		1	År
	Antal framtagna kunskapsunderlag/analyser		1	År

Delmål	Indikatorer	Utfall 2024	Mål 2026	Periodicitet
	Antal gemensamma nätverksträffar kommuner/Region Västerbotten	Svar saknas	2	Tertial: aug, dec
	Antal genomförda insatser för att lyfta flygets betydelse för Västerbotten		2	Tertial: aug, dec
Delmål 3.6 RUN agerar för en långsiktigt hållbar samhällsplanering och ett robust energisystem	Antal nätverk och forum som upprätthålls för att främja samverkan och kompetenshöjning hos länets aktörer inom samhällsplanering		6	Tertial: aug, dec?
	Antal sammankomster inom ramen för FREIA		6	Tertial: aug, dec?
	Antal framtagna rumsliga kunskapsunderlag		2	Tertial: aug, dec
Delmål 3.7 RUN synliggör Västerbotten som en plats att besöka, leva och utvecklas på som attraherar både besökare och nya invånare	Antal träffar om strategisk samverkan	17	12	Tertial: aug, dec
	Antal insatser för kompetensutveckling	10	4	Tertial: aug, dec
	Antal deltagare i Responsible Tourism Programme	29	20	Tertial: aug, dec
	Antal marknadsföringsinsatser via Västerbotten Sweden	12	10	Tertial: aug, dec
Delmål 3.8 RUN utvecklar sin strategiska analys, planering, uppföljning och lärande av det regionala utvecklingsuppdraget	Planeringsdialoger under året omhändertar lärande från aktualisering av regionala utvecklingsstrategin, utvärdering av överenskommelse om samverkan med länets kommuner		Ja	Tertial: aug, dec
	Uppdatering av Agenda för strategiskt lärande är genomförd	a	Ja	År
	Aktualisering av regionala utvecklingsstrategin är genomförd		Ja	Tertial: aug, dec?

Delmål	Indikatorer	Utfall 2024	Mål 2026	Periodicitet
	Antal nya interaktiva automatiserade underlag		2	År
Delmål 3.9 RUN utvecklar strukturer som stärker förmåga, förutsättningar och kapacitet för att tillvarata digitaliseringens möjligheter hos offentlig sektor, näringsliv, akademi och civilsamhället	Antal organisationer som deltagit i aktiviteter för ökad förmåga, kompetens och kapacitet avseende hur organisationer, inom såväl offentlig sektor som näringsliv, kan tillvarata digitaliseringens möjligheter		30	Tertial: aug, dec
	Antal personer som deltagit i kompetensutvecklingsinsatser för att öka sin digitala förmåga, kompetens och kapacitet för att kunna ta del av och vara en del i den digitala transformationen		300	Tertial: aug, dec
	Revidering och aktualisering av den regionala digitaliseringsstrategin för Västerbotten 2022-2030 (RDS)		Ja	ÅR
Delmål 3.10 RUN samordnar och bidrar till regionala kompetensförsörjningsinsatser som stimulerar ett livslångt lärande och bidrar till förutsättningar för snabb omställning hos individer, företag och organisationer	Antal aktiva samverkansplattformar som möjliggör strukturerat erfarenhetsutbyte, gemensam omvärldsbevakning och strategisk samverkan mellan utbildningsanordnare, arbetslivets parter och offentliga aktörer	6	7	Tertial: aug, dec
	Heltäckande kommunrepresentation inom samverkansplattformarna inom utbildning (samtliga kommuner är representerade i någon av befintliga samverkansplattformar)	15	15	Tertial: aug, dec

Delmål	Indikatorer	Utfall 2024	Mål 2026	Periodicitet
Delmål 3.11 RUN utvecklar den strategiska platsutvecklingen för att öka regionens attraktivitet	Andel deltagare på RUN:s mötesplatser som förflyttat sig uppåt <u>eller står kvar högst upp i Engagemangstrappan*</u> oberoende vart i trappan man startar.	59 %	60	Tertial: aug, dec

Mål 5. Goda arbetsplatser och attraktiva arbetsgivare

Det regionala utvecklingsuppdraget präglas av samverkan och samarbete. Tillsammans för länets utveckling är grundläggande som begrepp för hur regionala utvecklingsnämnden förhåller sig till samarbeten över nämnders förvaltningsgränser inom Region Västerbotten, likväl som med externa aktörer. Regionala utvecklingsnämnden ska genom fortsatta insatser verka för att förvaltningen har en god arbetsmiljö, samt en ledning och styrning som bygger på ömsesidig tillit, delaktighet och respekt mellan nämnd, arbetsgivare och medarbetare. Under kommande period prioriteras insatser som stärker arbetsmiljö och som syftar till att behålla och utveckla medarbetare genom att tillvarata medarbetares kompetens samt säkerställa delaktighet och inflytande. I den kunskapsintensiva och specialisttunga verksamhet som regional utveckling utgör, så är medarbetaren den enskilt viktigaste resurs som finns att tillgå för att fullgöra nämndens uppdrag.

För att främja en mer öppen, tillitsfull och trygg arbetsmiljö samt minska upplevelsen av tystnadskultur, har en handlingsplan för ökad öppenhet och tillit fastställts inom regionala utvecklingsförvaltningen. Inom ramen för handlingsplanen ska insatser knutna till medarbetarsamtal, arbetsplatsträffar och det systematiska arbetsmiljöarbetet genomföras samt följas upp. Andra insatser syftar till att öka förståelsen för vikten av psykologisk trygghet och tillit i organisationen, ge medarbetare och chefer verktyg för att hantera konflikter på ett konstruktivt sätt, stärka ett gemensamt kultur- och värdegrundsarbete. För att underlätta och stödja förändringsarbete ska metodstöd och verktyg inför förändringsarbete tas fram och utbildningsinsatser genomföras.

Föreslagen målnivå 2026 utgår från HME Totalt för Chefer respektive Medarbetare 2025. Vad gäller skillnader mellan män och kvinnor, så uppgår HME Medarbetare 75,8 för kvinnor, 74,0 för män år 2025.

Delmål	Indikatorer	Utfall 2024	Mål 2026	Periodicitet
Delmål 5.1 Det ska finnas ett tillitsfullt förhållningssätt för ledning och styrning mellan nämnd, chefer och medarbetare som bygger på delaktighet, förtroende och respekt	HME Chefer	84,8 %	78,7 %	År
	HME Medarbetare	75,8 %	74,8 %	År

Mål 6. En hållbar miljö- och klimatregion

Regionala utvecklingsnämnden har utifrån fullmäktiges uppdrag att vara regionalt utvecklingsansvarig en samordnande roll för att främja en hållbar utveckling i länet. Regionala utvecklingsnämnden kan utifrån sitt uppdrag att samla länets aktörer bidra positivt till Region Västerbottens samlade hållbarhetsarbete.

Den regionala utvecklingsstrategin tas fram och genomförs i samverkan med aktörer inom länet. Genom övergripande hållbarhetsmål kopplas regionala utvecklingsstrategin till Agenda 2030-målen. Insatser som genomförs ska integrera de tre inriktningarna för hållbar utveckling: Sammanhållen utveckling, Jämlik och jämställd inkludering och Föregångare i omställning.

Regionala utvecklingsnämnden bidrar också till Region Västerbottens samlade arbete för att främja det interna miljö-, klimat- och hållbarhetsarbetet.

Delmål	Indikatorer	Utfall 2024	Mål 2026	Periodicitet
Delmål 6.1 RUN bidrar till Region Västerbottens arbete för att främja det interna miljö-, klimat- och hållbarhetsarbetet	Antal sammankomster för ett hållbart Västerbotten		5	Tertial: apr, aug, dec

Mål 7. Stärkt forskning, utbildning och innovation

Nutiden och framtiden präglas av ett antal stora globala samhällsutmaningar och kriser som driver utvecklingen mot stora omställningar. Det är utmaningar och kriser som byggts upp under lång tid men som nu har utvecklats till en "perfekt storm" av samhällsförändringar som är sammanflätade eller beroende av varandra. Behovet och efterfrågan av innovation och innovationsledning har därför ökat kraftfullt.

Under 2024 publicerades ett flertal uppmärksammade rapporter som visar på att Europa halkar efter både USA och länder i Asien i fråga om konkurrens- och innovationskraft. Detta återspeglas även i den forskningsmässiga utvecklingen där exempelvis investeringarna i forskning i Kina och ett fåtal globala techbolag är synnerligen kraftfulla. Som en respons på detta innefattas en ny konkurrenskraftsfond och ett nytt ramprogram för forskning och innovation i EU-kommissionens förslag till långtidsbudget 2028-2035 som presenterades i juli 2025. Enligt förslaget ska nästa ramprogram för forskning och innovation få nästan 80 miljarder euro mer än nuvarande ramprogram, vilket är en kraftfull förstärkning. Specifika områden som pekas ut programförslaget är exempelvis klimat, digitalisering, rymd och försvar.

Aktörer i Västerbottens regionala innovationsekosystem kommer på olika sätt att påverkas av de globala samhällsutmaningar som driver utvecklingen mot stora omställningar. Den samlade förmågan och kapaciteten till innovation kommer att vara avgörande om Västerbotten ska lyckas vara en nytänkande och smart region. Regional innovationsledning har där en nyckelroll.

Under de senaste åren har begreppet dubbel användning (dual usage) inom innovationsområdet aktualiserats genom det svenska medlemskapet NATO. Svenska aktörer har fått tillgång till Natos egna innovationsprogram Diana och det har tillsammans med dubbelanvändning påskyndat samarbeten mellan universitet, företag och offentlig sektor inom framför allt så kallade djupa innovationer som är komplexa, använder AI och stärker samhället i så väl fredstid som krigstid. Denna dynamik i innovationslandskapet i kombination med Västerbottens geografi med stor tillgång till vatten, skog och luftrum kan utveckla och stärka Västerbottens ställning i utveckling av innovationer som kräver trygga skyddande miljöer och skapa fördelar på lång sikt.

Region Västerbottens arbete med regional innovationsledning utgår från den regionala innovationsstrategin för Västerbotten 2022-2030 (RIS). Under 2026 är avsikten att revidera strategin för att aktualisera den och koppla den till såväl nationella som europeiska satsningar och initiativ inom innovationsområdet.

Region Västerbottens ökade förmåga och kapacitet till regional innovationsledning har under året utvecklats ytterligare för att bättre möta framtida utmaningar och möjligheter. Syftet med en orkestrerande roll för Västerbottens innovationsekosystem är att långsiktigt anpassa och parera för omvärldens svängningar och nya behov. För att framgångsrikt bedriva ett övergripande långsiktigt arbete krävs riktade projektinsatser som steg på vägen. Vidare krävs förmågan att förmå systemet arbeta missionsorienterat med essentiella delar som sammantaget utgör byggstenar av en större kontext.

Region Västerbotten deltar i internationella och nationella satsningar och initiativ, samt bidrar till att stärka länets och kommunernas kunskaper och förmågor att aktivt arbeta med innovationsledning.

Stödresurser och miljöer för innovation finns idag lokaliserade till de kustnära städerna, ofta i anslutning till de universitet som är verksamma i länet eller till olika främjarorganisationer. Under hösten 2025 startas projektet VRISP (Västerbotten Regional Innovation & Science Park) upp för att skapa en regional innovationsplattform som ska möjliggöra att företag och organisationer i hela Västerbotten får bättre tillgång till stöd, resurser och miljöer för innovation och därigenom kan stärka sin konkurrens- och attraktionskraft.

Delmål	Indikatorer	Utfall 2024	Mål 2026	Periodicitet
Delmål 7.1 RUN verkar för att uppfattas som en attraktiv samarbetspartner som stärker förmåga, förutsättningar och kapacitet till innovation, inklusive forskning	Antal deltagande organisationer som deltagit i aktiviteter för att öka sin förmåga och kapacitet till innovation		30	Tertial: aug, dec
	Antal personer som deltagit i aktiviteter för att öka sin förmåga, kompetens och kapacitet till innovation		200	Tertial: aug, dec
	Revidering och aktualisering av den regionala innovationsstrategin för Västerbotten 2022-2030 (RDS)		Ja	År

4 Uppdrag

4.1 Uppdrag från fullmäktige till nämnd

Status	Uppdrag	Periodicitet	Slutdatum
 Ej påbörjad	Fortsätta att stärka vår ledning och styrning i syfte att öka takten i verksamhetsutvecklingen och måluppfyllelse	Tertial aug, dec	2026-12-31
 Ej påbörjad	Styrelser och nämnders nettokostnadsutveckling ska inte överstiga vad som krävs för att klara den av fullmäktige erhållna budgetramen 2026. • Ett mål för nettokostnadsutvecklingen ska sättas på styrelse- och nämndnivå. • Målet för tillåten nettokostnadsutveckling ska beslutas av respektive styrelse och nämnd tillsammans med nämndplanen i december	Tertial aug, dec	2026-12-31
	Öka kännedom, engagemang och ägarskap i regionens hållbarhetsarbete	Tertial aug, dec	2026-12-31

5 Ekonomiska förutsättningar och budget 2026

5.1 Nämndens plan för hållbar ekonomi

I Regionplan 2026 anvisas budgetram till nämnder och styrelser med utgångspunkt i föregående års ram med beslutade budgetförändringar under 2025, se närmare nedan.

Regionplan 2026 rymmer även ett uppdrag till samtliga nämnder och styrelser, se ovan, som anger att ett mål för nettokostnadsutvecklingen ska sättas på styrelse- och nämndnivå. Mål för tillåten nettokostnadsutveckling för regionala utvecklingsnämnden för 2026 är att hålla budget.

Vad gäller plan för hållbar ekonomi i övrigt beslutar regionala utvecklingsnämnden om budget för nämndens verksamheter verksamhetsåret 2026 i separat ärende. Särskild uppföljning görs av den regionala kollektivtrafiken i samband med ordinarie ekonomisk uppföljning som redovisas för nämnden.

5.2 Årsprognos 2025

Verksamheten prognostiserar ett utfall av nettokostnader med en negativ avvikelse mot budget på drygt 5 msek. Den negativa avvikelsen är relaterat till kollektivtrafiken vars samlade prognos uppgår till ett negativt resultat på drygt -7 msek. I kollektivtrafikens prognos finns en betydande osäkerhetsfaktor relaterat till utveckling av de så kallade indexkorgarna som påverkar trafik kostnaderna. Övrig verksamhet inom regional

utveckling prognostiserar ett positivt resultat på ca 2 msek främst relaterat till minskade personalkostnader.

5.3 Budgetförändringar 2025

I februari 2025 beslutade regionfullmäktige om ramjusteringar mellan nämnder. För regionala utvecklingsnämnden innebär beslutet en ramjustering med -2,7 miljoner kronor jämfört med beslutad budgetram för 2025, varav 1 miljon på grund av minskat PO-påslag och resterande del beror på ändrade redovisningsprinciper för finansiell leasing.

5.4 Fördelade budgetramar 2026

Utgångspunkten för nämndernas ramar 2026 är föregående års ram med beslutade budgetförändringar.

Regionala utvecklingsnämnden tilldelas 448,7 miljoner kronor. 4,8 miljoner kronor ska omfördelas inom nämnden till kollektivtrafik och rörelsefolkhögskolor. Medlen som omfördelas är från fullmäktiges uppdrag att sänka personalkostnader samt kompensation i indexuppräkningsindex upp till 3,2 procent.

Fullmäktigeuppdraget under 2025 att minska personalkostnader till alla nämnder och styrelser har reducerats i budgeten 2026.

I budgeten för 2026 har beräkningarna för personalkostnadspålägget (PO-pålägget) utgått ifrån samma personalkostnadspålägg som 2025, vilket är 44,14 procent.